

Sygn. akt *I ACa 547/21*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lutego 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny i Własności Intelektualnej

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Ewa Staniszevska

Protokolant: sekretarz sądowy Katarzyna Dubrowska-Jurewicz

po rozpoznaniu w dniu 10 lutego 2022 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **A. B., J. B.**

przeciwko (...) **sp. z o.o. z siedzibą w P.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 5 maja 2021 r. sygn. akt I C 643/14

1. oddała apelację;
2. zasądza od pozwanego na rzecz powodów 4050 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Ewa Staniszevska

--	--	--

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 27 lutego 2014 roku przeciwko pozwanemu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P., powodowie A. B. oraz J. B. wniesli o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kwoty 80.000 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za wprowadzenie obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. w (...), w tym: 60.000 zł z tytułu częściowego odszkodowania za zmniejszenie wartości rynkowej nieruchomości będącej ich własnością i 20.000 zł z tytułu częściowego odszkodowania za nakłady konieczne do zapewnienia odpowiedniego klimatu akustycznego w budynku mieszkalnym powodów oraz o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie solidarnie od powodów na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Prawomocnym wyrokiem częściowym z dnia 13 grudnia 2016 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu:

1. zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 96.900 zł z tytułu odszkodowania za zmniejszenie wartości rynkowej nieruchomości wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 60.000 zł od dnia 27 lutego 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, a od kwoty 36.900 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 29 listopada 2016 r. do dnia zapłaty.
2. w pozostałej części oddalił powództwo o zapłatę odszkodowania za spadek wartości nieruchomości.

Wyrokiem z dnia 5 maja 2021 roku Sąd Okręgowy w Poznaniu:

1. zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 63.831,89 zł z tytułu odszkodowania za poniesione nakłady konieczne do zapewnienia odpowiedniego klimatu akustycznego w nieruchomości powodów wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 20.000 zł od dnia 27 lutego 2014 roku do dnia zapłaty, z tym że od dnia 1 stycznia 2016 r. zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie i zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 43.831,89 zł od dnia 12 marca 2021 r. do dnia zapłaty,
2. w pozostałym zakresie powództwo oddalił,
3. kosztami procesu obciążył w całości pozwanego, pozostawiając szczegółowe rozliczenie kosztów referendarzowi sądowemu.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i wywiedzione z nich wnioski prawne:

Lotnisko P. powstało w 1913 r. jako pruskie lotnisko (...) w Ł. pod P.. Przed I wojną światową, a także w czasie jej trwania na lotnisku funkcjonowała szkoła pilotów, obserwatorów i mechaników, poza tym naprawiano samoloty i składano sprzęt lotniczy. W latach 1931 – 1938 nastąpiła rozbudowa cywilnej części lotniska, port stał się drugim po W. lotniskiem w kraju.

W dniu 28 lutego 2011 r. (...) Dyrektor Ochrony Środowiska w P. wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia „Rozbudowa i modernizacja (...)”

W kwietniu 2011 r. rozpoczęto rozbudowę terminala pasażerskiego, a w czerwcu 2011 rozpoczęto rozbudowę płaszczyzn lotniskowych. W lipcu 2012 r. rozpoczęto kontynuację rozbudowy terminala pasażerskiego - początek prac przy budowie nowej sortowni bagażu oraz rozbudowie strefy odlotów.

Rozwój lotniska w kolejnych dziesięcioleciach skutkowałam wzrostem liczby pasażerów obsługiwanych przez port lotniczy. W 2000 r. skorzystało z niego 227.847 pasażerów, przy liczbie 13.223 operacji lotniczych. W 2008 r. natomiast z portu skorzystało już 1.274.679 pasażerów, a operacji lotniczych odnotowano w liczbie 23.609. W 2012 r. z portu skorzystało 1.595.221 pasażerów i odbyto się 25.261 operacji lotniczych.

Lotnisko cywilne P. jest własnością pozwanego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P..

W dniu 30 stycznia 2012 r. Sejmik Województwa (...) podjął uchwałę nr (...) w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. w P..

Uchwała utworzyła obszar ograniczonego użytkowania dla lotniska P. w P., którego zarządcą jest (...) Sp. z o.o., z siedzibą w P.. Przedmiotowa uchwała wyznaczyła zewnętrzną granicę obszaru ograniczonego użytkowania na podstawie: (1) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $L_{AeqD} = 55\text{dB}$, pochodzącego do startów, lądowań i przelotów statków powietrznych; (2) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy $L_{AeqN} = 45\text{dB}$, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów, statków powietrznych; (3) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $L_{AeqD} = 50\text{dB}$, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością

lotniska; (4) izolacji równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy $LA_{eqN} = 40$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska.

Na obszarze ograniczonego użytkowania wyodrębniono dwie strefy: (1) zewnętrzną, której obszar od zewnątrz wyznacza linia będąca granicą obszaru ograniczonego użytkowania, a od wewnątrz linia będąca obwiednią izolacji równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 60$ dB oraz dla nocy $LA_{eqN} = 50$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych oraz izolacji równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 55$ dB oraz dla nocy $LA_{eqN} = 45$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska; (2) wewnętrzną, której obszar od zewnątrz wyznacza linia będąca obwiednią, o której mowa w pkt 1, a od wewnątrz linia biegnąca wzdłuż granicy terenu lotniska.

W uchwale wprowadzono wymagania techniczne dotyczące budynków położonych w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania w postaci: obowiązku zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w budynkach z pomieszczeniami wymagającymi ochrony akustycznej poprzez stosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej. W uchwale wskazano, że przez odpowiednią izolacyjność akustyczną przegród budowlanych należy rozumieć izolacyjność akustyczną określoną zgodnie z Polskimi Normami w dziedzinie akustyki budowlanej z uwzględnieniem poziomu hałasu powodowanego przez starty, lądowania, przeloty statków powietrznych, operacje naziemne i inne źródła hałasu związane z funkcjonowaniem lotniska, przy zapewnieniu wymaganej wymiany powietrza w pomieszczeniu, a także wymaganej izolacyjności cieplnej. Wskazano również, że przez właściwy klimat akustyczny w budynkach rozumie się poziom dźwięku zgodny z obowiązującymi Polskimi Normami w dziedzinie akustyki budowlanej.

Powyższa uchwała weszła w życie w dniu 28 lutego 2012 r.

Powodowie są właścicielami nieruchomości położonej w P. przy ulicy (...), stanowiącej działkę nr (...), o powierzchni 671 m^2 , dla której Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w P. prowadzi księgę wieczystą nr (...).

Nieruchomość powodów znajduje się w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania lotniska P. w P., utworzonej przedmiotową uchwałą Sejmiku Województwa (...) nr (...)

W chwili wejścia w życie przedmiotowej uchwały (na dzień 28 lutego 2012 r.) nieruchomość powodów była zabudowana budynkiem mieszkalnym jednorodzinny niepodpiwniczony, parterowy z poddaszem użytkowym w zabudowie wolnostojącej, wykonanej w technologii tradycyjnej. Z dachem wielospadowym pokrytym dachówką cementową E..

Wprowadzenie obszaru ograniczonego użytkowania powoduje, że dopuszczona jest działalność lotniska pogarszająca klimat akustyczny w środowisku, w tym w otoczeniu budynku powodów. Gdyby działalność lotniska nie powodowała przekroczeń powszechnie obowiązujących poza obszarem ograniczonego użytkowania, dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w środowisku, budynek powodów spełniałby wymagania polskich norm z zakresu izolacyjności akustycznej dla występujących w środowisku poziomów hałasu.

Budynek mieszkalny powodów spełniał wymogi polskich norm z zakresu izolacyjności akustycznej co do ochrony akustycznej dla dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku przed wejściem w życie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 30 stycznia 2012 r. w przedmiocie utworzenia oou (...) tj. przed 28 lutego 2012r.

Z uwagi na nietypowy materiał wykorzystany do budowy przegród zewnętrznych, niespotkany w katalogach materiałów budowlanych, wykonano własne badania izolacyjności akustycznej ścian wykorzystując ślepe ściany pozbawione okna w jednym z pomieszczeń.

Aktualnie budynek powodów wymaga dodatkowych nakładów w celu dotrzymania norm co do izolacyjności akustycznej dla poziomu hałasu powodowanego działalnością (...).

Budynek mieszkalny powodów leży blisko osi przedłużenia pasa startowego, tory lotów przebiegają nad dachem budynku.

W celu zachowania wymaganego komfortu akustycznego w pomieszczeniach mieszkalnych budynku powodów w warunkach akustycznych stwarzanych działaniem lotniska Ł., należy dokonać: wymiany w budynku (...) okien: na parterze w 2 pokojach na okna o izolacyjności $RA_2 > 33\text{dB}$, w 3 pokojach na okna o izolacyjności $RA_2 > 32\text{dB}$, na piętrze w 3 pokojach na okna o izolacyjności $RA_2 > 33\text{ dB}$. Łącznie powierzchnia okien do wymiany 30 m kwadratowych. Ponieważ wzrost izolacyjności akustycznej stolarki okiennej powoduje ograniczenie infiltracji powietrza do wnętrza budynku, adaptacja akustyczna obejmuje również działania służące poprawie sprawności systemu wentylacji, tj. wykonanie mechanicznej instalacji wentylacyjnej nawiewno-wywiewnej z odzyskaniem ciepła.

Przy wymianie zalecanych w ekspertyzie akustycznej okien należy uwzględnić cały system wysokiej izolacyjności akustycznej wraz ze specjalistycznym montażem. Konieczne jest zapewnienie stałego przepływu powietrza.

W budynku powodów zaleca się zastosowanie w budynku powodów wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej opartej na centrali wentylacyjnej o minimalnej wydajności dostosowanej do kubatury pomieszczeń. Istotny jest pobór powietrza z zewnątrz budynku.

Montaż nawiewników oznacza dziurawienie istniejących murowanych ścian z techniczną trudnością zapewnienia szczelności. Natomiast w procesie demontażu i montażu nowych okien dość często dodatkowo potrzebne są wyprawki zarówno wewnątrz pomieszczeń jak i na elewacji i istnieje potrzeba wykonania dodatkowych prac tynkarskich i malarskich oraz zabezpieczeń użytkowanych pomieszczeń przed zabrudzeniem podczas wykonywania tych robót.

Na końcową cenę wymiany okien na okna dźwiękoszczelne wpływa również kilka dodatkowych czynników takich jak:

- w przypadku istniejących okien drewnianych skrzynkowych koszty wymiany wzrastają,
- w przypadku zamontowania nawiewnika okiennego spada wypadkowa izolacyjność akustyczna okien o kilka decybeli
- wobec powyższego należy dobrać okno o wyższym wskaźniku (...),
- koszty wymiany wzrastają dla profili okiennych PCV kolorowych jedno lub dwustronnie,
- w przypadku wymiany stolarki drewnianej na okna drewniane koszty są odpowiednio wyższe.

Wartość nakładów, niezbędnych dla zachowania prawidłowego klimatu akustycznego w budynku powodów przy ul. (...) w P. według cen aktualnych stanowi kwotę 63.831,98 zł brutto.

Powodowie pismem z dnia 20 lutego 2014 r. skierowali do (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wezwanie do zapłaty w terminie do dnia 26 lutego 2014 r. kwoty 80.000 zł tytułem odszkodowania w związku ze zmniejszeniem wartości nieruchomości i koniecznością poniesienia nakładów na rewitalizację akustyczną.

W ocenie Sądu Okręgowego powództwo okazało się częściowo zasadne.

Sąd Okręgowy wskazał, iż powodowie wywodzili swoje roszczenie z faktu utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. uchwałą nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 30 października 2012 r.

W ramach zgłoszonego powództwa powodowie domagali się odszkodowania za ubytek wartości ich nieruchomości w związku z wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P., a nadto odszkodowania z tytułu konieczności poniesienia wydatków na rewitalizację akustyczną budynku mieszkalnego usytuowanego na nieruchomości.

Sąd Okręgowy wskazał, iż w sprawie wyczerpano postępowanie dowodowe w zakresie drugiego roszczenia, zaś pierwsze było przedmiotem wyroku częściowego z dnia 13 grudnia 2016 r.

Ustawodawca uregulował w art. 129 - 136 p.o.ś. uregulował samodzielne podstawy odpowiedzialności odszkodowawczej związanej z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości oraz z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania, opierając się na założeniu, że ryzyko szkód związanych z działalnością uciążliwą dla otoczenia powinien ponosić podmiot, który tę działalność podejmuje dla własnej korzyści. Sąd Okręgowy powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego podał, iż przesłankami tej odpowiedzialności są: wejście w życie uchwały wydanej przez właściwy organ samorządu terytorialnego, ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości, szkoda poniesiona przez właściciela nieruchomości, jej użytkownika wieczystego lub osobę, której przysługuje prawo rzeczowe do nieruchomości, i związek przyczynowy między wprowadzonym ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości a szkodą (por. post. SN z dnia 24 lutego 2010 r., III CZP 128/09, Lex nr 578138).

Sąd Okręgowy podzielił stanowisko wyrażone w judykatach Sądu Najwyższego, iż przewidziana w art. 129 p.o.ś. odpowiedzialność odszkodowawcza obejmuje także te szkody, które wynikają z przekroczenia standardów jakości środowiska w zakresie emitowanego hałasu. U podstaw tego poglądu leży wykładnia celowościowa regulacji zawartej w ustawie Prawo ochrony środowiska. W myśl tej wykładni, art. 135 ust. 1 p.o.ś., przewidujący możliwość ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania, jest wyjątkiem od zasady wyrażonej w art. 144 ust. 1 p.o.ś., zgodnie z którą eksploatacja instalacji w rozumieniu art. 3 pkt. 6 p.o.ś., nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska. Wyjątek ten polega na tym, że na terenie obszaru ograniczonego użytkowania, eksploatacja instalacji może powodować przekroczenie standardów jakości środowiska (orzeczenia Sądu Najwyższego: wyrok z dnia 25 lutego 2009 r., II CSK 546/08, publ. Biul. SN 2009/7/11 oraz Lex nr 503415; postanowienia z dnia 24 lutego 2010 r., III CZP 128/09, niepubl. oraz z dnia 9 kwietnia 2010 r., III CZP 17/10, publ. Lex nr 584036) – które to stanowisko Sąd Okręgowy podzielił,

Zdaniem Sądu I instancji za tę szeroką interpretacją przemawiało również dążenie do kompleksowego uregulowania skutków ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania. Rozszczępienie tych skutków na szkody wynikające z ograniczeń przewidzianych wprost w rozporządzeniu o ustanowieniu obszaru ograniczonego użytkowania oraz szkody wynikające z emisji hałasu należy uznać za sztuczne (tak: SN w postanowieniu z dnia 9 kwietnia 2010 r., III CZP 17/10, publ. Lex nr 584036).

W ocenie Sądu I Instancji powodowie wykazali wszystkie przesłanki odpowiedzialności pozwanej w oparciu o art. 129 ust. 2 p.o.ś. w zw. z art. 136 ust. 3 p.o.ś., co do żądania zwrotu wartości nakładów.

Okolicznością bezsporną w sprawie było to, że na skutek podjęcia w dniu 30 stycznia 2012 r. Sejmik Województwa (...) uchwały nr (...) w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P.w P. nieruchomość stanowiąca działkę nr (...), znalazła się w obszarze ograniczonego użytkowania w jego strefie wewnętrznej.

Sąd Okręgowy stwierdził, iż bezpośrednim uszczerbkiem powodów związanym z ustanowieniem strefy ograniczonego użytkowania były również koszty związane z zapewnieniem w ich budynku mieszkalnym właściwego klimatu akustycznego. Na konieczność zapewnienia takich warunków wskazują wymagania określone w uchwale Sejmiku Województwa (...) nr (...), s zgodnie z dyspozycją zawartą w art. 136 ust. 3 p.o.ś. w razie określenia na obszarze ograniczonego użytkowania wymagań technicznych dotyczących budynków szkodą, o której mowa w art. 129 ust. 2, są także koszty poniesione w celu wypełnienia tych wymagań przez istniejące budynki, nawet w przypadku braku obowiązku podjęcia działań w tym zakresie.

Zdaniem Sądu Okręgowego, przy dokonywaniu wykładni wskazanego przepisu należy wziąć pod uwagę, że uregulowania zawarte w art. 129 i 136 ustawy p.o.ś. mają na celu ułatwienie osobom poszkodowanym w wyniku wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania dochodzenia roszczeń odszkodowawczych i w związku z tym należy przyjąć, że wskazanie na koszty poniesione w celu wypełnienia wymagań technicznych przez istniejące budynki miało wyeliminować spory co do objęcia tych kosztów obowiązkiem naprawienia szkody.

Sąd Okręgowy powołując się na orzecznictwo wskazał, iż obowiązek naprawienia szkody przez wypłatę odpowiedniej sumy pieniężnej powstaje z chwilą wyrządzenia szkody i nie jest uzależniony od tego, czy poszkodowany dokonał

naprawy rzeczy i czy w ogóle zamierza ją naprawić. Odszkodowanie bowiem ma wyrównać uszczerbek majątkowy powstały w wyniku zdarzenia wyrządzającego szkodę, istniejący od chwili wyrządzenia szkody do czasu, gdy zobowiązany wpłaci poszkodowanemu sumę pieniężną odpowiadającą szkodzie ustalonej w sposób przewidziany prawem (por. uchwała Sądu Najwyższego z 15 listopada 2001r. III CZP 68/01, OSNC 2002, z.6, póź. 74; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 10 kwietnia 2008 r. I ACa 2/08, M.Prawn. 2010/12/692).

Sąd I instancji podkreślił, iż szkoda w majątku powodów przejawiająca się w konieczności poniesienia nakładów rewitalizacyjnych powstała już w dacie wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) z dnia 30 stycznia 2012 r. tj. w dniu 28 lutego 2012 r. Ustalając stan techniczny budynku mieszkalnego i wymagania akustyczne jaki ten budynek winien spełniać uwzględniono zatem stan przegród budowlanych na dzień wejścia w życie ww. uchwały. W związku z tym należało mieć na uwadze, że po wprowadzeniu przedmiotowej uchwały budynek mieszkalny powodów nie spełnia norm dla zamierzonych i wyliczonych poziomów dźwięku hałasu. Budynek wymagał zatem - po wprowadzeniu obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska Ł. - dodatkowej modernizacji w zakresie wymiany stolarki okiennej, poprawy izolacyjności przegród zewnętrznych, wykonania instalacji wentylacyjnej i wykonania robót przygotowawczych i wykończeniowych. W związku z usytuowaniem budynku mieszkalnego powodów w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania lotniska Ł. w P., na podstawie danych zawartych w Polskich Normach (8,9) w budynku powodów podlegają ochronie akustycznej pokoje znajdujące się na parterze i piętrze budynku.

Sąd Okręgowy wskazał, że ze względu na zapotrzebowanie na stolarkę budowlaną o wysokiej i bardzo wysokiej izolacyjności akustycznej, nie może mieć zastosowania standardowa oferta cenowa produktów, dotycząca okien o typowych, powszechnie stosowanych izolacyjnościach akustycznych. Zapewnienie znacznej izolacyjności akustycznej okna wymaga zastosowania odpowiedniego oszklenia, ram i mocowania, a także odpowiedniego starannego montażu, w związku z czym wzrost wymagań dotyczących izolacyjności pociąga za sobą wzrost cen w stosunku do okien standardowych. Ponieważ wzrost izolacyjności akustycznej stolarki budowlanej powoduje ograniczenie infiltracji powietrza do wnętrza budynku, adaptacja akustyczna obejmuje również działania służące poprawie sprawności systemu wentylacji. W budynku powodów, przy konieczności poprawy izolacyjności akustycznej, wentylacja grawitacyjna nie spełni swojej roli, co zostało szczegółowo przedstawione w ocenie materiału dowodowego jak również w opinii biegłego sądowego z dziedziny budownictwa. Z uwagi na charakterystykę budynku powodów, konieczne jest zatem zastosowanie w nim wentylacji mechanicznej, nawiewano-wywiewnej.

Sąd I instancji stwierdził, iż w wartość wyżej wymienionych nakładów, niezbędnych dla zachowania prawidłowego klimatu akustycznego w budynku powodów według cen aktualnych wynosi 63.831,98 zł.

Z uwagi na kwestionowanie przez stronę pozwaną w toku postępowania kwestii zasadności poniesienia nakładów na wentylację mechaniczną w budynku powodów, Sąd Okręgowy podkreślił, iż znana jest mu już praktyka uwzględniania nakładów koniecznych na rewitalizację budynku także na montaż wentylacji mechanicznej nawiewno – wywiewnej z odzyskiem ciepła. Jednocześnie zaznaczył, iż w jego ocenie każda sprawa przeciwko lotnisku Ł. ma charakter indywidualny pomimo występujących, z przyczyn obiektywnych, pomiędzy poszczególnymi sprawami podobieństw. W ocenie sądu I instancji, wyniki przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego w sposób jednoznaczny wskazały, że w celu zapewnienia właściwego klimatu akustycznego dla nieruchomości powodów konieczne jest dokonanie odpowiednich nakładów adaptacyjnych w zakresie zwiększenia izolacyjności akustycznej przegród zewnętrznych w tym wymiany stolarki okiennej, co z kolei powodowało, konieczność zapewnienia właściwej wentylacji nieruchomości, co jest możliwe jedynie poprzez zamontowanie wentylacji nawiewno – wywiewnej z odzyskiem ciepła tzw. z wymiennikiem krzyżowym.

Zdaniem Sądu Okręgowego sposób motywowania wniosków przez biegłego sądowego dr T. W. i J. W. (1) specjalistów w zakresie budownictwa i akustyki, był przekonujący, a sąd nie posiadający w tym zakresie wiadomości specjalnych opiera na takich opiniach, tak długo jak stanowią one metodologicznie poprawną i logiczną całość. Sąd I instancji stwierdził, iż nie znalazł podstaw, aby zakwestionować sposób rozumowania biegłej T. W. ani zarzucić jej przy tym braku logiki czy niezgodności z przepisami prawa. Biegła sądowa w swojej opinii wskazała na konkretne przepisy prawa na podstawie, których doszła do przedstawionych wniosków. Zdaniem Sądu I instancji, w sposób precyzyjny

wyjaśniła dlaczego należy zastosować na nieruchomości powodów mechaniczną instalację wentylacyjną nawiewno-wywiewną z odzyskiem ciepła tj. z wymiennikiem krzyżowym i te wyjaśnienia w ocenie sądu są przekonujące i dlatego też Sąd Okręgowy uznając opinię za wiarygodną w całości na niej się oparł rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie.

Mając na uwadze powyższe zasądzono na rzecz powodów kwotę 63.831,98 zł z tytułu pokrycia kosztów ochrony akustycznej należącego do nich budynku wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 20.000 zł za okres od dnia 27 lutego 2014 r. do dnia zapłaty, z tym zastrzeżeniem, że od dnia 1 stycznia 2016 r. zasądzono odsetki ustawowe za opóźnienie i zasądzono odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 43.831,98 zł za okres od dnia 12 marca 2021 r. do dnia zapłaty.

O roszczeniu odsetkowym od zasądzonej należności Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 455 k.c., uznając, że skoro powodowie wezwali pozwanego do zapłaty odszkodowania w tym z tytułu nakładów, jakie musieli ponieść dla zapewnienia właściwego komfortu akustycznego w terminie do dnia 26 lutego 2014 r., to od dnia następnego pozwany jest zobowiązany do świadczenia odsetkowego od kwoty 20.000,00- zł. Jednocześnie Sąd Okręgowy uznał, iż odsetki od kwoty 43.831,98 zł należą się za okres od dnia 12 marca 2021r. tj. od dnia następnego od doręczenia pisma dotyczącego rozszerzenia żądania w zakresie roszczenia o odszkodowanie dot. nakładów koniecznych dla zapewnienia nieruchomości właściwego klimatu akustycznego. W pozostałym zakresie Sąd I Instancji oddalił roszczenie odsetkowe.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 98§ 1 k.p.c., mając na uwadze wynik sprawy. Kosztami w całości obciążył pozwanego. pozostawiając ich szczegółowe rozliczenie referendarzowi sądowemu.

Od wyroku Sądu Okręgowego apelację wywiódł pozwany zaskarżając orzeczenie w całości. Apelujący zarzucił naruszenie następujących przepisów:

1. art. 129 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 799 ze zm., dalej jako „p.o.ś.”) w zw. z art. 136 ust. 3 p.o.ś. poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że odszkodowanie z tytułu poniesionych wydatków na rewitalizację akustyczną, należne jest bez względu na to, czy strona powodowa w rzeczywistości poniosła koszty rewitalizacji akustycznej swojej nieruchomości, podczas gdy wykładnia tychże przepisów prowadzi do wniosku, iż aby móc skutecznie dochodzić odszkodowania konieczne jest faktyczne poniesienie wydatków na rewitalizację akustyczną,
2. art. 361 § 2 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że naprawieniu podlega szkoda, która jeszcze nie powstała, tak jak w niniejszej sprawie, w której nie doszło jeszcze do utraty składników majątkowych, czyli do poniesienia przez powodów nieplanowanych (niezgodnych z ich wolą) wydatków,
3. art. 129 ust. 2 p.o.ś. w zw. z art. 136 ust. 3 p.o.ś. poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że przepisy te określają dwie odrębne szkody w majątku powodów, podczas gdy już wprost z treści tych przepisów wynika, że są to tylko różne postacie tej samej szkody;
4. art. 129 ust. 2 p.o.ś. w zw. z art. 136 ust. 3 p.o.ś. poprzez ich błędną wykładnię i nieuwzględnienie zjawiska rekurencji, co w efekcie doprowadziło do zawyżenia sumy odszkodowania przyznanego stronie powodowej,
5. art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c. oraz art. 363 § 2 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że roszczenie o zapłatę odszkodowania stało się wymagalne częściowo z dniem następującym po dniu wezwania pozwanego do zapłaty, a częściowo z chwilą dnia następnego od dnia doręczenia pozwanemu pisma rozszerzającego powództwo, podczas gdy, skoro odszkodowanie zostało obliczone według cen aktualnych, tj. cen z daty jego ustalania (orzekania), stało się ono wymagalne dopiero z datą wyrokowania i najwcześniej od tej daty dłużnik (pozwany) pozostaje w opóźnieniu uzasadniającym zapłatę odsetek,
6. art. 227 § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. poprzez przyjęcie przez Sąd I Instancji, że wystąpienie szkody dochodzonej na gruncie art. 129 ust. 2 p.o.ś. w zw. z art. 136 ust. 3 p.o.ś. oraz rozmiar takiej szkody zostały w niniejszej sprawie udowodnione przez powodów, pomimo iż powyższe okoliczności nie zostały

udowodnione, w szczególności nie zostały udowodnione ze względu na wadliwość przedstawionej w sprawie opinii biegłego,

7. art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez oparcie się przy rozstrzyganiu sprawy na dowodzie z opinii biegłego zawierającej zasadnicze błędy metodologiczne, które uniemożliwiają potraktowanie jej jako rzetelnego środka dowodowego, mającego za zadanie wyjaśnienie okoliczności wymagających wiadomości specjalnych,

8. art. 217 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 286 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie wniosku dowodowego strony pozwanej o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego z dziedziny akustyki, w sytuacji gdy strona pozwany w toku postępowania podnosiła szereg merytorycznych zarzutów do opinii biegłej, a wnioskowany dowód miał istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy,

9. art. 217 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 286 k.p.c. poprzez całkowite pominięcie zastrzeżeń pozwanego względem przedstawionych w sprawie opinii biegłych oraz oddalenie wniosków dowodowych zmierzających do wykazania wadliwości metodologicznej oraz merytorycznej przedmiotowych opinii, czym Sąd I Instancji doprowadził do faktycznego pozbawienia strony pozwanej możliwości obrony jej praw,

10. art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 286 k.p.c. poprzez niedostateczne wyjaśnienie w uzasadnieniu Wyroku przyczyn, ze względu na które Sąd nie przychylił się do wniosków strony pozwanej o powołanie innego biegłego z dziedziny akustyki i budownictwa.

Pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, jak również zasądzenie od strony powodowej na rzecz strony pozwanej zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji oraz pozostawienie temu sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego, w tym kosztach zastępstwa procesowego.

W odpowiedzi na apelację powodowie wnieśli o jej oddalenie w całości, a także o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności rozważeniu podlegały zarzuty naruszenia przepisów kodeksu postępowania cywilnego, jako odnoszące się do ustalonych faktów podlegających subsumpcji pod przepisy prawa materialnego.

Sąd odwoławczy podzielił ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji, przyjmując je za własne. Wbrew zarzutom apelującego ustaleń tych Sąd Okręgowy dokonał bez obrazy art. 233 § 1 k.p.c. - w oparciu o wszechstronnie przeanalizowany, oceniony zgodnie z zasadami wiedzy, logiki i doświadczenia życiowego materiał dowodowy, a w każdym razie skarżący nie wykazał by tak ujęte kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów zostały przez Sąd ten naruszone, prowadząc do ustaleń niezgodnych z materiałem dowodowym.

Nie zasługiwała na uwzględnienie zarzuty naruszenie art.278 k.p.c. w zw. z art. 233 par.1 k.p.c. w zw. z art. 227 par. 1 k.p.c. W zasadzie sprowadzały się one do jednego zarzutu tj. oparcia rozstrzygnięcia na wadliwej zdaniem skarżącego opinii biegłego. Na wstępie należy podkreślić, iż w realiach sprawy nie ulega wątpliwości i nie wymaga szerszego uzasadnienia fakt konieczności skorzystania przez Sąd przy rozstrzygnięciu sporu z wiadomości specjalnych biegłych. Sąd z braku wiadomości specjalnych, nie jest uprawniony do dokonywania odpowiednich ustaleń z zakresu akustyki czy budownictwa bez zasięgnięcia opinii biegłego, toteż właściwym środkiem dowodowym służącym wyjaśnieniu faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sporu mógł być dowód z opinii biegłego. Co do zasady, powinności tej nie

neguje apelujący. Dowód taki został przeprowadzony przez Sąd Okręgowy i uwzględniony przy dokonaniu ustaleń faktycznych.

Sąd Okręgowy wskazał szereg argumentów, które zdecydowały o uznaniu opinii sporządzonych przez biegłych T. W. oraz biegłego J. W. (1) za przydatne w sprawie. Ponadto, kierując się uwagami zgłoszonymi przez obie strony do opinii w piśmie z dnia czerwca 200 r. (k.695), Sąd słuchając biegłego J. W. (1) na rozprawie w dniu 23 lutego 2021 r. (k.789) szczegółowo wyjaśnił zgłoszone przez strony zastrzeżenia.

Pozwany w apelacji podniósł, iż pismem z dnia 23 września 2019 r. zakwestionował w całości opinię biegłej T. W. przygotowanej w ramach postępowania. Sąd Okręgowy miał również nie uwzględnić wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego z dziedziny akustyki. Twierdzenia pozwanego w tym zakresie pozostają jednak w oderwaniu od przebiegu postępowania. Jak wynika bowiem z akt sprawy pozwany nie kwestionował tej opinii i nie składał w tym zakresie żadnych wniosków dowodowych i to pomimo zobowiązania pozwanego przez Sąd do przedstawienia ewentualnych zastrzeżeń do opinii. w wyznaczonym terminie.

Tym samym obecne zastrzeżenia i zgłoszony w powołaniu na nie wniosek o rozpoznanie rzekomo pominiętego wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego z dziedziny akustyki nie zasługiwały na uwzględnienie jako oczywiście bezzasadne, a przy tym na podstawie art. 381 k.p.c. spóźnione.

Dodać więc tylko można, że biegła akustyk odniosła się w swej opinii do ponawianych w apelacji twierdzeń pozwanego np. że ze względu na podejmowane przez lotnisko próby zmniejszenia niekorzystnego oddziaływania, a także zmieniający się na przestrzeni lat stan faktyczny, nie powinna przyjmować wartości średniego poziomu ekspozycyjnego, ustalonego w oparciu o pomiary dokonane kilka lat wcześniej. Biegła wyjaśniła (k.554v), że wartości średnich poziomów ekspozycji dla poszczególnych samolotów nie ulegały zmianie na przestrzeni lat; zmianie mogły ulec jedynie ilość i struktura natężenia ruchu. Wyjaśniła znaczenie należytej wentylacji pomieszczeń dla dochowania norm akustycznych wewnątrz budynku położonych w wewnętrznej strefie wskazując, że, iż wzrost izolacyjności akustycznej stolarki okiennej wiąże się z ograniczeniem infiltracji powietrza do wnętrza budynku i z tego względu adaptacja akustyczna obejmuje również działania służące poprawie sprawności systemu wentylacji obejmujące wykonania mechanicznej instalacji wentylacyjnej nawiewano – wywiewnej z odzyskaniem ciepła.

Odnosnie do opinii biegłego z dziedziny szacowania nakładów to znowu wytknąć należy skarżącemu, że po złożeniu przez tego biegłego opinii uzupełniającej na rozprawie, nie złożył wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego.

Zgłoszone w apelacji zastrzeżenia do opinii biegłego J. W. są zresztą chybione o tyle, że w istocie nie odnoszą się do samego procesu szacowania, lecz do zagadnień prawnych np. kwestii objęcia już odszkodowaniem z tytułu obniżenia wartości nieruchomości szkody wynikającej z konieczności poniesienia nakładów akustycznych.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego bezzasadny okazał się również zarzut naruszenia art. 129 ust. 2 u.p.o.ś. w zw. z art. 136 ust. 3 u.p.o.ś. poprzez wadliwą wykładnię polegającą na przyjęciu, iż odszkodowanie z tytułu wydatków na rewitalizację akustyczną należyne jest bez względu, czy strona powodowa w rzeczywistości poniosła koszty rewitalizacji akustycznej swojej nieruchomości.

Zgodnie z dyspozycją art. 136 ust. 3 u.p.o.ś. w razie określenia na obszarze ograniczonego użytkowania wymagań technicznych dotyczących budynków szkodą, o której mowa w art. 129 ust. 2, są także koszty poniesione w celu wypełnienia tych wymagań przez istniejące budynki, nawet w przypadku braku obowiązku podjęcia działań w tym zakresie.

Wbrew twierdzeniom skarżącego, uwzględnienie roszczenia o odszkodowanie z tytułu koniecznej rewitalizacji akustycznej budynku może nastąpić bez względu na to, czy powodowie takie koszty ponieśli czy też nie. Sama wykładnia językowa art. 136 ust. 3 u.p.o.ś. nie prowadzi do wniosku, że tylko w przypadku poniesienia przedmiotowych nakładów można żądać ich zwrotu. Ustawodawca użył określenia „także koszty poniesione”, co mogłoby wskazywać na koszty już wydatkowane w celu wypełnienia wymagań technicznych. Jednak odwołanie do art. 129 ust. 2 oraz słowo „także” wskazują, że jest to tylko jedna ze szkód, które podlegają naprawieniu na podstawie art. 129 ust. 2. Przy dokonaniu wykładni wskazanego przepisu należy zwrócić uwagę, że celem uregulowań art. 129 i

136 p.o.ś. jest ułatwienie osobom poszkodowanym w wyniku wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania dochodzenia roszczeń odszkodowawczych. Należy zatem przyjąć, że wskazanie na koszty poniesione w celu spełnienia wymagań technicznych przez istniejące budynki miało wyeliminować spory co do objęcia tych kosztów obowiązkiem naprawienia szkody. Jako element szkody uznano „także koszty poniesione”, a nie „wyłącznie koszty już poniesione”, przepisu art. 136 ust. 3 p.o.ś. nie można traktować jako zawężającego zakres odszkodowania wskazany w art. 129 ust. 2 cytowanej ustawy.

Skarżący w wykładni art. 136 ust.3 p.o.ś. niesłusznie przy tym pomija treści ust.4 art.129 w brzmieniu obowiązującym do dnia 14.03.2019r., zgodnie z którym z roszczeniem, o którym mowa w ust. 1 i 2, można było wystąpić w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości (obecnie na skutek wyroku Trybunału Konstytucyjnego wydłużony do 3 lat). Określony w tym przepisie termin do zgłaszania roszczeń jest terminem zawitym. Nie sposób przyjąć bez naruszenia konstytucyjnej zasady równości obywateli i zasad wykładni celowościowej przepisów, aby intencją ustawodawcy było preferowanie osób majątnych tj. tylko takie osoby, które byłyby w stanie poczynić przed upływem zaledwie 2 lat (czy obecnie 3 lat) z własnych oszczędności nakłady na istniejące już budynki mieszkalne w celu osiągnięcia warunków mieszkania odpowiadających normom akustycznym. W konsekwencji nie zasługiwał też zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 361 § 2 k.c. przez przyjęcie, że naprawieniu podlega szkoda, która jeszcze nie powstała.

Szkoda przejawiająca się w konieczności poniesienia nakładów rewitalizacyjnych w odniesieniu do tych budynków, które nie spełniały wymagań uchwały powstała bowiem już z datą wejścia w życie uchwały. Podmiotem zobowiązanym do zaspokojenia roszczeń, zgodnie z art. 136 ust. 2 p.o.ś, jest zaś ten podmiot, z którego działalnością wiąże się utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania, czyli podmiot, którego działalność powoduje przekroczenie standardów jakości środowiska.

Niesłuszne w niniejszej sprawie okazały się nadto zarzuty co do nieuwzględnienia zjawiska tzw. rekurencji odszkodowania. Pozwany wywodził, że spadek wartości nieruchomości, a więc przyznane z tego tytułu odszkodowanie, zawierało już w sobie ewentualne koszty adaptacji akustycznej budynku.

Przedstawione przez skarżącego stanowisko było związane w istocie z innym zarzutem apelacji. Pozwany negował jakoby przepisy art. 129 ust. 2 w zw. z art. 136 ust. 3 p.o.ś. określały dwie odrębne szkody. Chociaż, co nie sposób nie zauważyć, sam wskazuje, że 136 ust. 3 p.o.ś. przewiduje dodatkową przesłankę odpowiedzialności.

Argumentacja pozwanego w rozważanym zakresie nie zasługiwała również na uwzględnienie z tej przyczyny, iż opiera się na dowolnych w realiach sprawy założeniach. Rozmiar szkody z tytułu spadku wartości nieruchomości badany był bowiem według stanu nieruchomości z dnia wprowadzenia o.o.u., a więc bez uwzględnienia nakładów na budynek związanych z jego ulepszeniami w celu dochowania wymaganych położeniem w wewnętrznej strefie o.o.u. norm akustycznych. Nakładów zwiększających wartość budynku i co za tym idzie wpływających na zwiększenie odszkodowania z tytułu utraty wartości nieruchomości. Szkody te nie były więc ze sobą związane w ramach rzekomej „rekurencji”. Zagadnienie to było już wyjaśniane oraz jednolicie rozstrzygane w orzecznictwie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu i ma wsparcie w orzecznictwie Sądu Najwyższego (np. w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2013r. w sprawie II CSK 578/12 - „odrzuć należy zarzuty, że pomiędzy odszkodowaniem z tytułu umniejszenia wartości nieruchomości a odszkodowaniem rekompensującym konieczne wydatki na stworzenie w budynku właściwego klimatu akustycznego zachodzi zależność uniemożliwiająca odrębne orzekanie o każdym z tych roszczeń, wobec czego wadliwie było wydanie wyroku częściowego”).

Pozwany podnosił, iż jego w opinii główną przyczyną spadku wartości nieruchomości wynikającą z ograniczenia możliwości dotychczasowego korzystania z nieruchomości, jest niespełnienie przez pomieszczenia przeznaczone na pobyt ludzi w budynku posadowionym na nieruchomości powodów wymogów akustycznych związanych z normami stosowanymi do ocena poziomu izolacyjności przegród budowlanych (k.860 apelacji). Zarzut ten chybiony, albowiem jak wskazali biegli na cenę rynkową nieruchomości wpływa jej położenie oraz konieczność przebywania przy zamkniętych oknach. Należy również wskazać, że zabudowa wokół lotniska to zabudowa w przeważającej mierze jest, tak jak w rozpatrywanej sprawie, zabudową domów jednorodzinnych z przydomowymi ogródkami. Niezależnie od

poczynionych nakładów akustycznych na budynki, ich właściciele nie są w stanie żadnymi środkami uchronić się przed hałasem na zewnątrz nieruchomości, który ogranicza możliwość swobodnego korzystania z przydomowego ogrodu, czy ograniczania się w korzystaniu z lokalu przez zamykanie okien (dokumentacja zdjęciowa dołączona do opinii biegłej sądowej - k.575 i 576v). Wymienione względy determinują wartość nieruchomości i z tego względu zarzut nieuwzględnienia tzw. zjawiska rekurencji nie podlegał uwzględnieniu.

Reasumując, Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, że w sprawie zaistniały przesłanki przesądzające o odpowiedzialności apelującego. Nie zasługiwały na uwzględnienie zarzuty skierowane przeciwko rozstrzygnięciu o ustawowych odsetkach z tytułu opóźnienia w zapłacie.

Pozwany podnosił, iż ewentualna wartość szkody została ustalona w dacie wyrokowania i od tej chwili powinny być naliczane odsetki za opóźnienie (k.861 apelacji).

Niejednokrotnie już było wyrażane w orzecznictwie stanowisko, że w świetle art. 481 § 1 k.c., art. 455 k.c. i art. 363 § 2 k.c. i art.362 par.2 k.c. kwestia stanu opóźnienia się dłużnika w spełnieniu świadczenia pieniężnego i w konsekwencji zasądzenia odsetek za czas opóźnienia zależy od konkretnych okoliczności faktycznych sprawy.

Zauważyć należy, że np. w wyroku z 8 listopada 2016 roku w sprawie III CSK 342/15 Sąd Najwyższy wskazał jedynie, że w wypadku, kiedy przedmiotem sporu jest świadczenie pieniężne należne wierzycielowi, w tym także świadczenie odszkodowawcze dochodzone na podstawie art.129 ust.2 i 4 oraz art.136 ust.1 i 3 p.o.ś., zasadą pozostaje, że termin płatności świadczenia - w zakresie kwot w nim żądanych i uznanych ostatecznie za uzasadnione – wyznacza wezwanie dłużnika do zapłaty.

Niejednokrotnie podkreślano w orzecznictwie, że chociaż odsetki za opóźnienie w zapłacie należą się niezależnie od winy w opóźnieniu dłużnika w zapłacie, tym niemniej ich zasądzenie nie może prowadzić do stanu bezpodstawnego wzbogacenia wierzyciela w sytuacji, gdy między wezwaniem do zapłaty a ustaleniem odszkodowania tak co zasady, ale i co do wysokości upłynął znaczny okres czasu znaczący dla wysokości odszkodowania, a już nade wszystko, gdy konieczne dla ustalenia wysokości świadczenia dane zostały zgromadzone dopiero w toku procesu. W tym kontekście podkreślano istotność znaczenia art.363 par.2 k.c. , zgodnie z którym jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu, wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania , chyba że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili (por. np. wyrok S.N. z 22.11.2012, II CSK 736/11).

Mimo, że żądane świadczenie odszkodowawcze ma charakter świadczenia pieniężnego wykazuje jednak pewne specyficzne cechy w stosunku do świadczeń pieniężnych w ścisłym znaczeniu tj. gdy przedmiotem zobowiązania od chwili powstania jest suma pieniężna ściśle określona co do swej wysokości.

W przypadku rozpatrywanego odszkodowania, z wezwaniem do zapłaty można by łączyć stan opóźnienia tylko wtedy, gdyby zawierało informacje umożliwiające dłużnikowi oszacowanie szkody i rzeczowe odniesienie się do żądanej kwoty.

Powodowie w wezwaniu do zapłaty z dnia 20 lutego 2014 r. (k.20) zażądali od pozwanego 20.000 zł z tytułu odszkodowania za nakłady na wygłuszenie budynku.W treści wezwania wskazana przez nich wysokość odszkodowania za nakłady została uzasadniona. Powodowie domagając się odszkodowania za nakłady na wygłuszenie budynku podali bowiem, iż konieczne jest przeprowadzenie prac remontowych obejmujących zarówno wykonanie izolacji akustycznej ścian budynku jak i wymianę okien.

W pozwie z dnia 27 lutego 2014 r. powódka podtrzymała żądanie zapłaty 20.000 zł. z tytułu odszkodowania za nakłady akustyczne, a po zapoznaniu się z opiniami biegłych sądowych, pismem z dnia 2 marca 2021 r. tj. po upływie ponad 7 lat od wezwania rozszerzyła swe roszczenie do kwoty 63.831,98 zł (k.792). Przy czym wartość nakładów została ustalona w opinii pisemnej biegłego J. W. (1) (k.676).

W tym stanie rzeczy zaszyły podstaw do uznania, że już na skutek wezwania z sierpnia 2013r. pozwany popadł w opóźnienie w zapłacie w zakresie 20.000 zł. Z wezwania wynikało według jakich kryteriów obiektywnych powodowie ustalili wysokość odszkodowania, w sposób dający się zweryfikować przez dłużnika wysokość odszkodowania. Ponadto, w ocenie Sadu Apelacyjnego żądana przez nich kwota nie może być uznana nadmiernie za wygórowaną.

Wszystko to w ocenie Sądu Apelacyjnego przemawiało przyjęcie za Sądem I instancji, że pozwany popadł w opóźnienie w zapłacie zasądzonego odszkodowania w zakresie kwoty 20.000 zł już od następnego od otrzymania wezwania.

Przedstawione wyżej wnioski nie implikowały jednak podzielenia w pełni stanowiska pozwanego, który wnioskował o zmianę zaskarżonego wyroku przez zasądzenie odsetek od dnia wyrokowania przez Sąd I instancji (k.140 v apelacji).

Niewątpliwie ustalenie części wysokości odszkodowania tj. 43.831,98 zł kwoty nastąpiło dopiero w procesie co odpowiada dyspozycji z art.363 § 2 k.c. Zauważyć jednak należy, że przepis ten pozwala na ustalenie wysokości odszkodowania także według cen obowiązujących w innej chwili niż data wyrokowania. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, w sprawie zachodziły szczególne okoliczności wymagające przyjęcia w zakresie kwoty 43.831,98 zł za podstawę orzekania o odsetkach datę doręczenia pozwanemu odpisu pisma procesowego powódki rozszerzającego powództwo, uwzględniającego opinie biegłych i ceny z daty przyjętej za podstawę opinii biegłego z dziedziny budownictwa. Podkreślić należy, że wobec stabilizacji zjawisk inflacyjnych, odsetki pełnią obecnie rolę odszkodowawczą – dyscyplinującą, wyrażającą się w założeniu, że nieterminowa zapłata odszkodowania pozbawia dłużnika należnego świadczenia i płynących z dysponowania nim korzyści i uszczerbek ten powinien zostać wyrównany przez zapłatę odsetek za opóźnienie (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12.07.2000 r.,VCKN 1114/00). Powódka nie mogła zostać pozbawiona należnych jej po dacie doręczenia pozwanemu pisma procesowego ostatecznie określającego jej roszczenie w oparciu o opinie biegłych sądowych odsetek z tytułu opóźnienia w zapłacie tylko z tej przyczyny, że pozwany stale aż do wyrokowania kontestował swój obowiązek zapłaty w całości.

Uwzględniając powyższe, Sąd Apelacyjny w pełni podzielił stanowisko Sądu I instancji w zakresie rozstrzygnięcia o odsetkach z tytułu opóźnienia.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację pozwanego jako bezzasadną (pkt 1 sentencji wyroku).

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł podstawie art. 98 §1 i § 3 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 2 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800) ustalił, że należne jej z tego tytułu koszty zastępstwa procesowego wynoszą 4050 zł (pkt 2 sentencji wyroku).

Ewa Staniszevska